Dosarul: nr.2ac-369/23(2-21143179-02-2ac-16062023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - A. Brăgaru

D E C I Z I E

20 februarie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Anatol Pahopol
Judecătorii: Ruxanda Pulbere și Dorin Dulghieru
Grefier Tinca Zagorodnîi

examinând în ședință publică, apelul declarat de reprezentantul Primarului General al mun.Chișinău, *****în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”*****” împotriva Primăriei mun.Chișinău cu privire la încasarea datoriei, penalității contractuale şi a cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 februarie 2023, prin care acțiunea a fost admisă, -

C O N S T A T Ă:

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 27 septembrie 2021, S.R.L.”*****” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Primarului General al municipiului Chișinău solicitând încasarea de la Primăria mun.Chișinău datoria în sumă de 66500 Euro, a penalității contractuale în mărime de 4548,10 Euro și a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, la data de 26 august 2020, între S.R.L.”*****” și Primăria municipiului Chișinău a fost încheiat Contractul de prestare a serviciilor nr.2 potrivit căruia reclamanta urma să asigure prestarea serviciilor în folosul Primăriei în scopul obținerii finanțării acesteia prin intermediul granturilor oferite de către Comisia Europeană prin intermediul Delegației Uniunii Europene, în special S.R.L.”*****” s-a angajat să presteze următoarele servicii: ”**1.** Pregătirea dosarului (descrierea narativă, buget, matricea logică, documente auxiliare pentru aplicarea la grantul Comisiei Europene” Local Authorities: Partenerships for Sustainable Cities 2020. ”Reference: EuropeAid/167744/DHACT/Multi.); **2.** Oferirea de consultanță în procesul de

comunicare, negociere cu donatorul (inclusiv în procesul de semnare a contractului de grant) până în momentul intrării primei tranșe din fondul accesat la contul bancar al Beneficiarului; **3.** Organizarea focus grupurilor și a ședințelor de brainstorming în scopul dezvoltării structurii proiectului, cu toți factorii relevanți(consilieri municipali, angajați, experți contractanți, reprezentanți ai societății civile); **4.** Reprezentarea (inclusiv prin prezența fizică) a beneficiarului la toate discuțiilor cu donatorul până la momentul intrării primei tranșe la contul Beneficiarului; **5.** Instruirea 1-2 angajați din Direcția Relații Externe a Primăriei cu privire la colectarea informației și monitorizarea indicatorilor de performanță a activităților proiectului (Capacity Building și transfer de know-how).

3. Astfel, reclamanta a menționat că, reprezentanții S.R.L.”*****” și-au îndeplinit obligațiile contractuale în măsura deplină, această circumstanță fiind confirmată prin: **2.1** Actul de primire-predare a serviciilor din 26 august 2020, potrivit căruia Primăria a confirmat că reclamanta și-a îndeplinit în mod corespunzător obligațiilor rezultate din Contract și, **2.2** Contractul de grant din 23 decembrie 2020 dintre Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, Primăria municipiului Chișinău, prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr.22/2 din 22 decembrie 2020” cu privire la aprobarea Contractului de grant, încheiat între Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, Primăria municipiului Chișinău și Gminna Lublin”. Faptul că Contractul de grant a fost semnat anume în legătură cu serviciile prestate de S.R.L.”*****” este confirmat prin antetul Deciziei CMC, în care este specificat că, aprobarea Contractului de grant este efectuată în scopul implementării proiectului ”Move IT like Lublin” . . . , cu finanțare din mijloacele Uniunii Europene, reprezentată de Comisia Europeană, în cadrul Apelului proiecte ”Autorității locale: Parteneriat pentru orașele durabile 2020”, EuropeAid/167744/DH/ACT/Multi-4. Conform Contractului, S.R.L.”*****” a prestat servicii către Primărie anume în legătură cu grantul care are același număr de referință; **2.3** Confirmarea de plată din 13 ianuarie 2021, potrivit căreia Primăria a fost înștiințată că Donatorul a emis instrucțiunea de plată în privința primei tranșe a Contractului de grant în mărime de 646052,69 Euro și; **2.4** Scrisoarea Viceprimarului nr.06-109/58 din 19 ianuarie 2021 către Direcția Generală Finanțe prin care acesta solicită includerea în bugetul municipal pentru anul 2021 a sumei de grant în valoare de 646052,69 Euro.

4. Conform condițiilor Contractului de grant, Primăria și-a propus să realizeze un proiect al cărui buget este 3500000 Euro din care Donatorul s-a obligat să ofere co-finanțare în proporție de 95% din suma totală a proiectului, adică 3325 000 Euro.

5. Potrivit art.4 din Contractul de grant, finanțarea va avea loc în mai multe tranșe, după cum urmează (1) plata inițială de pre finanțare - 646072,69 Euro (care a fost deja executată la data de 18 ianuarie 2021) și plăți ulterioare de finanțare -

2678927,31 Euro.
6. Potrivit pct.3.1 și 3.3 din Contract, plata pentru serviciile prestate de către S.R.L.”*****” trebuia efectuat în două tranșe: prima plată cu titlu de plată în avans trebuie achitată de către Primărie, prin intermediul proiectului ”Orașe verzi pentru Moldova- Green City Lab”.
7. Suma plății în avans a fost stabilită în mărime de 4950 Dolari SUA. Această plată a fost achitată efectiv de către Primărie (prin intermediul proiectului nominalizat mai sus), iar ca dovadă a acestei achitări servește ordinul de plată nr.110379 din 22 septembrie 2019, în baza căruia reclamanta a recepționat suma de 82566 lei.
8. A doua plată, cu titlu de comision de succes, trebuia achitată de către Primărie în mod condiționat, iar obligația de plată a Primăriei în beneficiul S.R.L.”*****” apare la întrunirea condițiilor și anume aplicația dosarului pentru obținerea fondurilor a fost aprobat de către Donator și banii au ajuns la contul Primăriei. La caz, condițiile care declanșează apariția obligației de achitare a comisionului de succes menționat au fost întrunite.
9. Potrivit punctului 3.3 din Contract, comisionul de succes constituie: de la 0 până la 250000 Euro, comision 7%, de la 250000,01 Euro până la 500000 Euro, comision 5%, de la 500001 Euro până la 1000000 Euro, comision 3%, de la 1000001 Euro până la 5000000 Euro, comision 2%.
10. La caz urmează a fi aplicat coeficientul de 2% prevăzut de punctul 3.3 din Contract, având în vedere că suma grantului oferit de către Donator este de 3325000 Euro.
11. Respectiv suma totală a comisionului de succes constituie suma de 66500 Euro, care urmează să fie plătită de Primăria mun. Chișinău.
12. Potrivit punctului 3.4 din Contract, plata comisionului de succes se va efectua de către beneficiar prin virament nu mai târziu de 5 zile bancare de la momentul intrării banilor din grant, de la Donator la contul Beneficiarului.
13. La caz având în vedere că prima tranșă în mărime de 646052,69 Euro a fost transferată la contul Primăriei la data de 18 ianuarie 2021, în termen de 5 zile bancare de la această dată, adică cel târziu până la data de 25 ianuarie 2021, Primăria era obligată să transfere la contul bancar al societății reclamante, comisionul de succes în valoare de 12 921, 45 Euro, însă până în prezent această obligație nu a fost realizată.
14. În legătură cu acest fapt, la data de 14 aprilie 2021, S.R.L.”*****” a transmis o somație către Primăria mun.Chișinău solicitând achitarea datoriei contractuale.
15. Suplimentar la data de 29 iulie 2021, reclamanta a transmis o somație repetată, însă ambele somații au fost ignorate de pârâtă.
16. În altă ordine de idei, reclamanta a menționat că, potrivit punctului 3.5 din Contract, pentru întârzierea efectuării plății cu mai mult de 10 zile bancare, se va

aplica o penalitate echivalentă cu 0,1% din suma pentru zi de întârziere până la momentul ajungerii banilor la contul prestatorului.
17. Respectiv până la data de 29 iulie 2021, datoria Primăriei rezultată din Contract constituie 15208,45 Euro, care include datoria contractuală în valoare de 12921, 45 Euro și penalitatea în mărime de 2287,10 Euro.
18. După cum reiese din somația repetată, în temeiul art.864 alin.(4) Cod civil, astfel la data de 05 august 2021, datoria Primăriei rezultată din Contract era de 68787,10 Euro inclusiv datoria contractuală în valoare de 66 00 Euro și penalitatea în mărime de 2287,10 Euro.
19. Respectiv la data întocmirii prezentei acțiuni, datoria Primăriei rezultată din Contract este de 71048,10 Euro inclusiv datoria contractuală în valoare de 66500 Euro, penalitatea în mărime de 2287,10 Euro, calculată pentru perioada 03 februarie 2021-29 iulie 2021 și penalitatea în mărime de 2261 Euro calculată pentru perioada 21 august 2021-23 septembrie 2021.
20. Prin cererea din 07 septembrie 2022, reclamanta a modificat obiectul și temeiul acțiunii în partea nerecunoașterii contractului din partea Primăriei mun.Chișinău, or pîrîta a beneficiat de serviciile prestate de către reclamant, în final având și avantajul de a obține semnarea Contractului de grant din 23 decembrie 2020 în urma căruia, mun.Chișinău a câștigat un grant în valoare de 3325000 Euro.
21. În special consideră că, instanța de judecată urmează să țină cont că, la data încheierii Contractului de prestări servicii, reprezentanții Primăriei mun.Chișinău au asigurat reclamantul că acest contract nu este reglementat de Legea nr.131/2015, din cauza că avansul plătit nu provenea din surse publice, fiind achitat conform regulilor Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Republica Moldova.
22. Respectiv consideră că, contractul de prestări servicii nu implică concursul banilor publici, atâta timp cât avansul de 4950 Dolari SUA a fost achitat din bugetul PNUD Moldova, fapt confirmat prin ordinul de plată nr.110379 din 22 septembrie 2020.
23. Chiar și în eventuala presupunere că Contractul de prestări servicii este un contract de achiziție publice, anularea acestuia nu poate duce la exonerarea pârâtului de la executarea obligației corelative, iar dacă contractul de prestări servicii ar fi anulabil, Primăria mun. Chișinău urmează să achite oricum prestația recepționată potrivit art.1984, art.1986 Cod civil.
24. Ulterior reclamanta S.R.L.”*****” și-a mai concretizat pretențiile referitor la cuantumul penalității rezultate din Contractul de prestări servicii, aceasta fiind de 32139 Euro pentru perioada cuprinsă între 21 august 2021-26 ianuarie 2023, iar adițional pentru perioada cuprinsă între 03 februarie 2021-29 iulie 2022 în sumă de 2287,10 Euro, iar în total suma penalităților calculată la data depunerii cererii

constituie suma de 32606,10 Euro.
25. Astfel, reclamanta a solicitat încasarea din contul Primăriei municipiului Chișinău în beneficiul S.R.L.”*****” a sumei de 66500 Euro, cu titlu de datorie contractuală și a sumei de 34606,10 Euro, cu titlu de penalitate, iar în cazul constatării nulității contractului de prestări servicii nr.2 din 26 august 2020, în total suma de 101106,10 Euro, cu titlu de restituire a prestațiilor executate și încasarea cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime de 50000 lei și cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 20000 lei.

Poziția instanţei de fond:

26. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), din 06 februarie 2023, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L.”*****”.
27. S-au încasat de la Primăria mun.Chișinău, în beneficiul S.R.L.”*****” datoria rezultată din contractul de prestare a serviciilor nr.2 din 26 august 2020, în sumă de 66 500 Euro și penalitatea contractuală în mărime de 34606, 10 Euro, în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației.
28. S-au încasat de la Primăria mun.Chișinău în beneficiul S.R.L.”*****”, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă de 50000 lei și cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 20000 lei.

Solicitarea apelantului:

29. La 15 februarie 2023, Primăria mun.Chișinău a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 februarie 2023, iar la 28 iunie 2023 a depus apel motivat prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea S.R.L.”*****” să fie respinsă sau remiterea cauzei spre rejudecare în primă instanță în alt complet de judecată.

Argumentele participanților la proces:

30. În motivarea cererii de apel, s-a invocat că, prima instanță a determinat incorect obiectul probațiunii, adică circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, care trebuie determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la temeiul pretențiilor și obiecțiilor părților, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate. Instanța de fond a dat o calificare greșită subiecților raportului material litigios, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin, respectiv eronat a interpretat legea și analogiile ei.
31. Cu referire la încălcarea normelor procedurale, apelanta a menționat că, la 26 ianuarie 2023, a avut loc ședința de judecată, stabilită unilateral de către instanța de judecată, însă la care, din motive obiective, reprezentantul Primăriei nu a putut participa, iar în perioada 30 ianuarie 2023 - 12 februarie 2023, reprezentatul pârâtei/apelantă se afla în concediu de odihna anual, fapt ce a fost adus la

cunoștință telefonic instanței.
32. De altfel, potrivit portalului instanțelor judecătorești, se atestă faptul că, instanța de fond, fără a înștiința și cita legal reprezentatul pârâului, a stabilit ședința pentru data de 06 februarie 2023, unde a fost pronunțată hotărârea contestată cu apel.
33. Astfel consideră că, prin acțiunile instanței de judecată, inclusiv prin faptul că nu i s-a adus la cunoștință cererea de concretizare a pretențiilor referitor la încasarea penalităților rezultate din contractul de prestări servicii, s-a încălcat flagrant dreptul la apărare și dreptul la un proces în contradictoriu, instanța nu a garantat pârâtului posibilitatea de a fi prezent în ședința de judecată, de a participa la dezbaterile judiciare, de a da explicații pe cazul dat și de a înainta obiecții.
34. De asemenea, cu referire la fondul cauzei, reiterând circumstanțele cu privire la apariția raporturilor dintre Primăria mun.Chișinău și S.R.L.”*****”, apelanta a menționat că instanța de fond irelevant și eronat a motivat aspectul proiectului unei potențiale operațiuni administrative, în care sar fi făcut referire la interpretarea Legii 131 din 03 iulie 2015 privind achizițiile publice. Tot aici, apelanta a atras atenția și la partea semnatară a proiectului de act unde este învederat sintagma „în numele Primăriei orașului Chișinău”, ori toate actele semnate de către Autoritate reprezentativă a populației - Primarul general, sunt eliberate în conformitatea cu prevederile codului administrativ al Republici Moldova cuprinse de cu număr de ieșire identificabil, nemaivorbind că primarul nu deține competența de a substitui legiuitorul prin interpretarea cadrului legal.
35. Apelanta consideră irelevantă referirea primei instanțe la decizia Consiliului municipal nr.22/2 din 22 decembrie 2020 cu privire la aprobarea Contractului de Grant între Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova.
36. Cu referire la plata pentru serviciu de consultanță în sumă de 82566 lei, apelanta a menționat că, ordinul de plată prezentat de către Reclamant cu nr.110379 din 22 septembrie 2020 în sumă de 82566 lei a fost eliberat de către EXIMBANK S.A., fără concursul Autorității Publice, către BC ”Procredit Bank” S.A, și nu din contul Autorității Publice. Mai mult din ordinul de plată la compartimentul ”Destinația Plății” se reflectă SERV CONSULTANTĂ WH 6253122 DD 16 septembrie 2020 GC și nicidecum contract de prestări servicii din nr.2 din 26 august 2020.
37. Cu referire la somația adresată Primăriei municipiului Chișinău și Primarului general de la Reclamant, apelanta a remarcat că, prin scrisoarea nr.02-109/5010 din 12 august 2021, Autoritatea Publică a răspuns, solicitând prezentarea probelor pertinente care demonstrează prestarea serviciilor invocate în somație cu o descriere detaliată a duratei și a volumul prestațiilor efectuate.
38. Apelanta a mai remarcat că, toate acțiunile de remiterea a actelor prin poșta electronică către S.R.L.”*****”, au fost realizate de către Direcția Relații Externe

al Primăriei municipiului Chișinău în vederea verificării corectitudinii întocmiri actelor pregătire, cu privire la aplicarea proiectul „MOVE IT like Lublin” de către Direcție, potrivit Dispoziției nr.457-d din 26 august 2020.
39. Suplimentar, apelanta a menționat că, atât Direcției administrative din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, cât și Direcției management financiar al Primăriei municipiului Chișinău, nu i-a fost prezentat contractul de prestări servicii respectiv.
40. Autoritatea Publică nu neagă că, a fost consultată pe unele aspecte de către S.R.L.”*****”, dar nu în baza unui contract de prestării servicii și nu în condițiile învederate în el, nemaivorbind de suma exorbitantă reflectată în acesta și fără a fi o licitație publică în acest sens, de altfel, orice contract indiferent de obiectul acestuia, care implică concursul banilor publicii, pentru a produce efecte juridice, este necesar de a fi supus procedurii de achiziții publice potrivit Legii 131 /2015 privind achizițiile publice, și alte etape indispensabile.
41. În altă ordine de idei, apelanta a remarcat că, apare întrebarea cum putea fi prestat serviciul contractat de către societatea comercială și anume instruirea 1-2 angajați din Direcția relații externe a Primăriei cu privire la colectarea informației și monitorizarea indicatorilor de performanță a activităților proiectului (Capacity Building și transfer de Know-how), în perspectiva în care, Direcția relații externe a Primărie mun. Chișinău nici nu cunoștea despre existența unui astfel de contract, până la momentul în care Direcția Asistență juridică a Primăriei mun.Chișinău, la data de 20 mai 2021, nu a solicitat prezentarea raportului privind acțiunile întreprinse de către pentru realizarea Dispoziției nr. 457-d din 26 august 2020, anexând și contractul de prestării servicii nominalizat.
42. În concluzie, apelanta a ținut să precizeze că, deși contractul de prestări servicii pe care S.R.L.”*****”, și-a întemeiat acțiunea, a fost semnat la data de 07 septembrie 2020, actul de predare-primire a fost semnat cu 14 zile până la contract, adică la data de 26 august 2020.
43. În ședința de judecată, reprezentantul apelantei Primăriei mun.Chișinău, *****a susținut integral argumentele expuse în cererea de apel și, reiterând aspectele reflectate în cerere, a solicitat admiterea apelului declarat precum a fost formulat.
44. Reprezentantul intimatei S.R.L.”*****”, avocatul Cernei Valeriu a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea fără modificări a hotărârii primei instanțe.

Termenul legal de declarare a apelului:

45. În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
46. În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), a fost pronunțat la 06 februarie 2023, iar cererea de apel a Primăriei mun. Chișinău datează din 15 februarie 2023, Colegiul civil constată că

apelul a fost declarat în termen.

Aprecierea instanței de apel:

47. Ascultând explicațiile participanților în proces, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar și în raport cu argumentele indicate în cererea de apel, Colegiul civil consideră că apelul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

48. Potrivit art.385 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

49. De asemenea, potrivit art.373 alin.alin.(1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

50. Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

51. Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

52. În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

53. În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

54. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

55. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
56. Din conținutul celor relatate Colegiul reține că, sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.
57. Potrivit art.6 CEDO, instanței judecătorești î-i este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos). Din interpretarea art. 6 al CEDO, se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.
58. Astfel, Colegiul civil reiterează că, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
59. În esență, după cum rezultă din materialele dosarului, la data de 26 august 2020, între S.R.L.”*****” în calitate de prestator și Primăria municipiului Chișinău în calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul de prestare a serviciilor nr.2, potrivit căruia, prestatorul s-a obligat să presteze serviciile, iar Contractorul și Beneficiarul sau obligat să remunereze munca prestatorului.
60. Potrivit pct.pct.3.1 și 3.3 al Contractului menționat, plata pentru serviciile prestate se va efectua în două tranșe. Prima plată are titlu de plată în avans și aceasta se achită înainte de începerea lucrului de către Beneficiar prin intermediul proiectului ”Orașe verzi pentru Moldova - Green City Lab” Suma plătită în avans va constitui 4950 Dolari SUA și se va efectua prin virament, în contul bancar al Prestatorului în lei MDL la cursul BNM în ziua achitării plății. A doua plată are titlu de comision de succes și acesta este plătit de către Beneficiar, condiționat doar în cazul în care aplicația pentru obținerea fondurilor a fost aprobată de către donator și banii au ajuns la contul Beneficiarului. Comisionul de succes constituie: - de la 0 pînă la 250000 Euro, comisionul 7%; - de la 250001 Euro pînă la 500000

Euro comisionul 5%; - de la 500 001 Euro pînă la 100000 Euro, comisionul 3 %; - de la 100001 pînă la 5000000 Euro, comisionul 2% și mai mult de 5000000 Euro, comisionul 1%. Comisionul de succes din suma grantului (sau suma fondurilor), care urmează a fi atras, exclude plata în avans. În cazul în care comisionul de succes nu poate fi inclus în bugetul proiectului (sau nu este acceptat de donator), Beneficiarul se obligă să îl achite din alte fonduri disponibile. În cazul în care aplicația pentru obținerea fondurilor este refuzată, plata în avans rămîne la Prestator, dar comisionul de succes nu se achită.

61. Potrivit punctului 3.4 din Contractul menționat, plata comisionului de succes se va efectua de către Beneficiar, prin virament, în contul bancar al Prestatorului nu mai tîrziu de 5 zile bancare de la momentul intrării banilor din grant, de la Donator, la contul Beneficiarului. Plata comisionului de succes se va efectua în MDL la cursul BNM în ziua achitării plății. În cazul în care plata se efectuează de la Donator către Beneficiar în mai multe tranșe, achitarea comisionului de succes se va efectua de asemenea în tranșe în conformitate cu graficul tranșelor stabilite în Contractul de grant, Prețul serviciilor include toate taxele și impozitele.

62. La aceeași dată, a fost încheiat și semnat Actul de predare-primire de către Prestator și Beneficiar potrivit căruia S.R.L.”*****” denumit în continuare Prestator, în persoana Administratorului ***** pe de o parte și Primăria municipiului Chișinău, denumită în continuare Beneficiar, în persoana Primarului Ion Ceban pe de altă parte, potrivit căruia Beneficiarul confirmă faptul prestării serviciilor și executării integrale a obligațiilor contractuale ale Prestatorului stipulate în contractul de prestări servicii nr.2 din 26 august 2020.

63. La 22 septembrie 2020, a fost efectuată pala pentru servicii de consultanță WH6253122 DD 16.09.2020 GC în sumă de 82566,00 lei de la PNUD Moldova către S.R.L.”*****”.

64. La caz, invocând că, Primăria mun.Chișinău nu și-a onorat pe deplin obligațiile asumate, iar somațiile expediate în acest sens nu au adus rezultate pozitive, S.R.L.”*****” a depus prezenta cerere de chemare în judecată, concretizată pe parcurs, solicitând încasarea din contul Primăriei municipiului Chișinău a sumei de 66 500 Euro cu titlu de datorie contractuală și a sumei de 34606,10 Euro cu titlu de penalitate, iar în cazul constatării nulității contractului de prestări servicii nr.2 din 26 august 2020 - în total suma de 101106,10 Euro cu titlu de restituirea prestațiilor executate și încasarea cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime de 50000 lei și cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 20000 lei.

65. Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 06 februarie 2023, Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a admis cererea de chemare în judecată și a încasat de la Primăria mun.Chișinău în beneficiul S.R.L.”*****” datoria rezultată din contractul de prestare a serviciilor nr.2 din 26 august 2020, în sumă de

66500 Euro, penalitatea contractuală în mărime de 34606,10 Euro, în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației și cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă de 50000 lei și cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 20000 lei.

66. În materie de drept, Colegiul civil menționează că potrivit art.9 alin.(1) Cod civil (în redacția din 01 martie 2019), drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile legislației civile.

67. Conform art.10 alin.(1) Cod civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

68. În conformitate cu art.774 Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligația poate fi pură și simplă sau afectată de modalități. Prestația trebuie să fie posibilă și determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri.

69. Prin prisma prevederilor art.775 alin.(1) Cod civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

70. Potrivit art.776 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

71. Conform art.861 alin.(1) și (2) Cod civil, în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul primirii facturii sau a unei cereri echivalente din partea creditorului. Introducerea acțiunii în justiție față de debitor se asimilează cererii de executare din partea creditorului.

72. De asemenea, în conformitate cu art.1375 Cod civil, prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuția convenită. Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură.

73. Conform art.1376 Cod civil, plata pentru servicii se efectuează după prestarea serviciilor. Dacă plata pentru servicii se calculează pe anumite perioade, sumele vor fi acordate după încheierea fiecărei perioade în parte.

74. În context, sub aspectul expus și de prima instanță, Colegiul civil reține că,

contractul de prestări servicii nr.2 din 26 august 2020, încheiat între S.R.L.”*****” și Primăria mun.Chișinău în persoana Primarului Ceban Ion, este un contract de achiziții publice, iar drept consecință, aceste împrejurări atestă întrunirea prevederilor art.1 din Legea nr.161/2015 privind achizițiile publice, potrivit căruia, achiziție publică constituie procurarea, prin intermediul unui contract de achiziții publice, de bunuri, de lucrări sau servicii de către una sau mai multe autorități contractante de la operatorii economici selectați de acestea, indiferent dacă bunurile, lucrările sau serviciile sînt destinate sau nu unui scop public.

75. Totodată potrivit art.88 alin.(2) lit.a)-c) și alin.(6) din Legea menționată, instanța judecătorească constată nulitatea contractului de achiziții publice în următoarele cazuri: a) autoritatea contractantă a atribuit contractul fără să respecte obligațiile referitoare la publicarea unui anunț sau unei invitații de participare, conform prevederilor prezentei legi; b) au fost încălcate prevederile art. 32, dacă această încălcare a privat operatorul economic interesat de posibilitatea de a formula o cale de atac înainte de încheierea contractului, în cazul în care această încălcare este combinată cu încălcarea altor dispoziții privind achizițiile publice, dacă această din urmă încălcare a afectat șansele operatorului economic interesat de a obține contractul; c) autoritatea contractantă nu a respectat prevederile art. 61 alin. (19) sau ale art. 62 alin. (13)-(17). În toate cazurile în care sancțiunea nulității prevăzută la alin. (2) nu poate avea efect retroactiv, întrucît desființarea obligațiilor contractuale deja executate este imposibilă, instanța judecătorească va aplica, în plus, și sancțiunea prevăzută la alin. (3) lit. b).

76. Prin urmare, ținând cont de faptul că, potrivit actului de predare-primire din 26 august 2020, beneficiarul, în persoana Primarului general al mun.Chișinău a confirmat faptul prestării de către S.R.L.”*****” a serviciilor și executării integrale a obligațiilor din contractul de prestări servicii nr.2 din 26 august 2020, Colegiul civil consideră corectă soluționarea problemei apărute prin prisma prevederilor art.88 alin.(6) din Legea privind achizițiile publice, deoarece, sancțiunea nulității prevăzută la alin.(2) nu poate avea efect retroactiv, întrucât desființarea obligațiilor contractuale deja executate este imposibilă.

77. De altfel, contractul de prestări servicii nr.2 din 26 august 2020, încheiat între Primăria municipiului Chișinău și S.R.L.”*****” a fost executat integral de către prestator, fapt confirmat prin Actul de predare-primire din 26 august 2020 semnat de către beneficiar în persoana Primarului General al mun.Chișinău Ceban Ion, iar obiecții față de serviciile prestate de S.R.L.”*****” nu au fost înaintate, fapte care atestă temeinicia pretențiilor reclamantei/intimată privind încasarea de la pârâta/apelantă, a comisionului de succes prevăzut la punctul 3.3 din Contract.

78. Cu referire la argumentele apelantei despre faptul că actul de predare-primire este datat anterior contractului de prestări servicii, Colegiul civil menționează că, ambele acte datează din 26 august 2020, or, deși sub semnătura reprezentantului

S.R.L.”*****”, în contract este înscrisă data de 07 septembrie 2020, acest aspect nu reprezintă un aspect ilegal, atâta timp cât pe ambele acte persistă nemijlocit și semnătura reprezentantului Primăriei mun.Chișinău, și nu a fost ridicată problema legalității actelor în cauză.

79. Instanța de apel consideră irelevante argumentele apelantei despre faptul că contractul de prestări servicii nr.2 din 26 august 2020 a fost încheiat cu derogare de la prevederile Legii privind achizițiile publice, or, potrivit art.14 din Legea privind achizițiile publice, organizarea procedurilor de achiziții publice, este de competența autorității contractante, la caz a Primăriei municipiului Chișinău.

80. Astfel, de obligația Primăriei mun.Chișinău era să întocmească proiectul contractului de achiziții publice pentru serviciile prestate de S.R.L.”*****”, însă pârâta/apelantă a ridicat acest aspect al procedurii de achiziții, doar după executarea de către prestator a contractului încheiat, cu scopul de a se eschiva de la plata comisionului de succes. Or, invocarea circumstanțelor cu privire la derogarea de la Legea privind achizițiile publice, după prestarea integrală a serviciului și semnarea actului de predare-primire, face imposibilă negarea existenței dreptului S.R.L.”*****” de a beneficia de încasarea de la pârâta/apelantă, a comisionului de succes prevăzut la punctul 3.3 din Contract.

81. Suplimentar, instanța de apel reține că, pentru a fi aplicabilă și exigibilă obligația privind achitarea comisionului de succes, părțile contractante au convenit că Beneficiarul și anume Primăria mun.Chișinău se obligă să achite comisionul de succes la întrunirea celor două condiții și anume: aplicația sau dosarul pentru obținerea fondurilor a fost aprobat de către Donator și banii au ajuns la contul Primăriei.

82. La caz, potrivit materialelor anexate la dosar, rezultă cu certitudine că ambele condiții au fost întrunite, or, în urma faptului că banii au ajuns la beneficiar, potrivit Deciziei nr.22/2 din 22 decembrie 2022 a Consiliului municipal Chișinău, a fost aprobat Contractul de Grant pentru implementarea proiectului ”MOVE IT like Lublin” – a Chișinău public transport sustainable development initiative” cu finanțare sub formă de grant în valoare de 3 325 000 Euro, din fondurile Uniunii Europene, încheiat între Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, împuternicită pentru semnare, Primăria municipiului Chișinău, drept coordonator și Gmina Lublin, drept partener de proiect.

83. Colegiul civil consideră irelevante argumentele apelantei potrivit căreia, prima instanță în mod eronat a dat apreciere circumstanțelor privind beneficierea de Contractul de subvenționare prin prisma serviciilor prestate de SRL „*****”, or, deși apelanta în cererea sa de apel ajunge la concluzia că SRL „*****” i-a oferit consultații pentru verificarea corectitudinii întocmirii actelor cu privire la aplicarea pe proiectul „MOVE IT like Lublin”, însă aspectul procedurii licitațiilor publice nu a fost respectat, Colegiul civil atestă că contractul de prestare a serviciilor nr.2 din

26 august 2020, face referire expres la serviciul care urma a fi prestat de către intimată - „Pregătirea dosarului... pentru aplicarea la grantul Comisiei Europene...Reference: EuropeAid/167744/DH/ACT/ MultE, iar plata comisionului de succes este condiționată de aprobarea aplicației pentru obținerea fondurilor de către donator și ajungerea banilor la contul beneficiarului.

84. Cu referire la argumentele apelantei despre faptul că reclamanta/intimată nu a prezentat probe care să confirme achitarea avansului rezultat din contract în sumă de 4,950 dolari SUA, Colegiul civil menționează că, achitarea avansului a fost confirmat în instanța de fond prin ordinul de plată nr.110379 din 22 septembrie 2020 dar și conversațiile electronice purtate de către reprezentantul PNUD (UDNP), ***** - ***** cu reprezentantul intimatului, ***** (***** și cu viceprimarul mun.Chișinău, ***** (*****, în special, e-mailul din 11 august 2020, ora 08:51 expediat de *****.

85. În același timp, instanța de apel remarcă faptul că, Primăria mun.Chișinău nu a combătut circumstanțele menționate mai sus, dar s-a limitat la invocarea prevederilor Legii privind achizițiile publice nr.131/2015 și a pretinselor temeiuri de nulitate a Contractului de e prestări servicii nr.2 din 26 august 2020.

86. Prin prisma circumstanțelor de fapt relatate supra, Colegiul civil consideră declarative alegațiile Primăriei mun.Chișinău privind netemeinicia pretențiilor SRL „*****”, or, pe de o parte, apelanta nu neagă că a beneficiat de serviciile de consultanță ale intimatei, iar pe de alta, în urma faptului că banii au ajuns la beneficiar, potrivit Deciziei nr.22/2 din 22 decembrie 2022 a Consiliului municipal Chișinău, a fost aprobat Contractul de Grant pentru implementarea proiectului ”MOVE IT like Lublin” – a Chișinău public transport sustainable development initiative” cu finanțare sub formă de grant în valoare de 3325000 Euro, din fondurile Uniunii Europene.

87. Respectiv, la caz survine nemijlocit obligația de plată a comisionului de succes către SRL „*****”.

88. În altă ordine de idei, cu referire la argumentele apelantei în sensul încălcărilor procedurale admise de către prima instanță, Colegiul civil menționează că, reprezentantul Primăriei mun.Chișinău a fost citat legal pentru ședința de judecată din 26 ianuarie 2023, iar prin prisma prevederilor art.102 alin.(4^1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel reiterează că participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca ne citarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

89. Astfel, participanții la proces au obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale și, în circumstanțele citării legale măcar o dată, dar neprezentarea la proces, de a se informa despre examinarea unei cauze civile, cu asumarea unui un rol activ în derularea procesului, depunând orice diligență pentru

protejarea propriilor interese.
90. Prin urmare, dat fiind faptul că apelanta (reprezentantul apelantei) a fost înștiințată legal despre examinarea cauzei, iar lipsa de la examinarea cauzei, cât și lipsa altor măsuri pentru a afla statutul dosarului aflat în examinare la instanța de fond sunt omisiuni care sunt puse exclusiv pe seama acesteia, Colegiul civil consideră irelevante argumentele apelantei cu privire la deficiența de comunicare a actelor de procedură.
91. În aceeași ordine de idei, Colegiul civil consideră formal argumentul apelantei despre neinformarea cererii de concretizare a cerințelor din 26 ianuarie 2023, or, potrivit art.60 alin.(3) Cod de procedură civilă, nu se consideră modificare a acțiunii dacă reclamantul completează temeiul acțiunii, mărește sau micșorează cuantumul pretențiilor, completează acțiunea cu pretenții accesorii sau solicită compensarea valorii obiectului pierdut sau pierit.
92. La caz, instanța de apel remarcă faptul că, cererea privind concretizarea acțiunii depuse de „*****” S.R.L. în ședința din 26 ianuarie 2023 are ca obiect doar actualizarea cuantumului penalității conform calculului la ziua depunerii, iar drept urmare, apelanta nu poate invoca că nu i-a fost acordat dreptul de a obiecta în privința încasării penalităților contractuale.
93. Cu referire la cumulul argumentelor din cererea de apel, Colegiul civil menționează că potrivit art.365 alin.(1) lit.d) Cod de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, în cererea de apel se poate indica și alte date ce țin de examinarea apelului.
94. Conform prevederilor art.372 alin.(1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță.
95. De asemenea, instanța consideră necesar de a concretiza că instanța de apel în esența sa este o continuare a instanței de fond, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.
96. Cu toate acestea, pe lângă faptul că argumentele apelantei nu se referă la încălcarea esențială de către prima instanță a unor prevederi legale, instanța de apel reține că apelul declarat nu conține careva argumente noi și întemeiate, în urma cărora s-ar constata netemeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu împrejurările cauzei, apelanta indicând aceleași argumente care se referă la starea de fapt, care au fost invocate în prima instanță și cărora prima instanță le-a dat apreciere corectă.
97. În concluzie, raportând circumstanțele de fapt ale pricinii la normele de drept reținute supra, Colegiul civil constată că, la judecarea pricinii, prima instanță a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea

pricinii, a interpretat și aplicat corect normele de drept material și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată.
98. Luând în considerație circumstanțele de fapt și normele de drept sus-menționate, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia că, apelul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins.
99. În conformitate cu prevederile art.art.385 lit.a), 389-390, 394 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Se respinge apelul declarat de reprezentantul Primarului General al mun.Chișinău, Coica Ivan.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 februarie 2023, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”*****” împotriva Primăriei mun.Chișinău cu privire la încasarea datoriei, penalității contractuale şi a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni, de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Anatol Pahopol

Judecătorii: Ruxanda Pulbere

Dorin Dulghieru